

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

S.F. Bleijenberg (Volt)
(d.d. 9 april 2025)

Nummer
4233

Onderwerp
Invloed van de extra ongebruikte capaciteit op het Zuid-Hollandse
stroomnet

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Onlangs verscheen er in verschillende media¹² dat TenneT heeft ontdekt dat er buiten de piekuren maar liefst 9,1 gigawatt aan ongebruikte capaciteit beschikbaar is in Nederland, wat gelijkstaat aan het leveren van een jaar stroom aan 10 miljoen huishoudens. Deze extra capaciteit, die 40% van de piekbelasting uitmaakt, kan een belangrijke stap zijn in het verlichten van de druk op het stroomnet. Door middel van tijdsduurgebonden transportrechten (TDTR) wil TenneT de huidige wachtrij inkorten, door in te zetten op flexibele afnemers die bereid zijn tijdelijk zonder stroom te zitten buiten de drukste uren. Daarnaast benadrukt TenneT in het artikel het belang van het efficiënter benutten van het bestaande net om de energietransitie betaalbaar te maken.

Ook in Zuid-Holland vormt netcongestie inmiddels een groot knelpunt. Volt is daarom benieuwd naar de betekenis van deze recente bevindingen voor het provinciale beleid rond het overbelaste stroomnet.

1. *Wat betekenen deze nieuwe inzichten voor het netcongestieprobleem in Zuid-Holland, en in hoeverre heeft het beïnvloeden zij het provinciale beleid met betrekking tot het stroomnet?*

Antwoord

Het is bekend dat er buiten de spitsuren nog ruimte op het elektriciteitsnet beschikbaar is en combinaties van functies goed kunnen werken. Dat is het onderliggend principe bij cable pooling (zon en wind combineren), energiehubs en de oproep van Stedin om auto's niet in de spits te laden.

Na de vooraankondiging van netcongestie is het standaard dat netbeheerders grote afnemers benaderen of zij piekvermogen willen afschalen. Wel nieuw is dat de beheerder van het landelijke elektriciteitsnet, TenneT, nu een nieuwe contractvorm aanbiedt waarbij elektriciteit buiten de drukste uren afgenomen kan worden. Dit is, zoals aangegeven door TenneT, voor een aantal specifieke partijen interessant die flexibel kunnen zijn in hun elektriciteitsvraag (zie ook antwoord bij vraag 2). Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld grootschalige batterijsystemen of partijen met een eigen back-up voorziening. Specifiek voor deze contractvorm gaat het alleen om elektriciteit beschikbaar op het hoogspanningsnet en niet om het regionale net.

Deze nieuwe inzichten bieden helaas maar beperkte oplossing voor de congestieproblematiek. TenneT voert op dit moment, naar aanleiding van de vooraankondiging van 5 december 2024, een congestieonderzoek uit in Zuid-Holland. De resultaten hiervan worden uiterlijk 5 december 2025 verwacht.

¹ https://www.ad.nl/economie/stroomnet-toch-niet-zo-tjokvol-als-gedacht-er-is-gigantisch-veel-capaciteit-over~aa7d80dd/?cb=ece891f7-ff2c-4017-b1d2-69f22cea1c59&auth_rd=1

² <https://nos.nl/artikel/2562650-toch-ruimte-op-stroomnet-flexibele-bedrijven-sneller-aangesloten>

Gezamenlijke en provinciale inzet op realisatie van de benodigde uitbreiding van het elektriciteitsnet blijft ongewijzigd. De belangrijkste projecten staan benoemd in het provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat 2.0 (pMIEK 2.0, zie GS-brief pzh-2025-869599540).

2. *Wat is de invloed van de extra capaciteit op het stroomnet voor de prognoses rondom netcongestie in Zuid-Holland op korte en lange termijn?*

Antwoord

Met deze oplossing wordt geen additionele capaciteit op het elektriciteitsnet gecreëerd. Deze oplossing gaat over de al bestaande ruimte op het elektriciteitsnet buiten de drukste uren, die effectiever benut kan worden. Afnemers met dit type contract kunnen alleen tijdens “daluren” (buiten de drukste uren) over stroom beschikken. Hiermee kan de bestaande netcapaciteit ook in die uren effectief gebruikt worden.

3. *In hoeverre kan deze ongebruikte capaciteit bijdragen aan het verkorten van de wachlijsten in Zuid-Holland? En blijven de huidige prioritaire aanvragers hierbij voorrang behouden?*

Antwoord

Dat zal moeten blijken uit het congestieonderzoek. In eerste instantie is het TDTR-contract van TenneT bedoeld om zeer flexibele afnemers/batterijsystemen netneutraal in te passen, met dus een neutraal effect op de congestiesituatie cq. het verkorten van de wachlijsten.

Uit het congestieonderzoek zal blijken of er met flexibiliteit in Zuid-Holland ruimte ontstaat voor het verkorten van wachlijsten. Voor het toekennen van capaciteit aan partijen op de wachtlijst geldt het prioriteringskader (zie codebesluit “prioriteringsruimte bij transportverzoeken”) welke is vastgesteld door de ACM (Autoriteit Consument en Markt).

4. *TenneT heeft geëxperimenteerd met TDTR-contracten elders in Nederland. In hoeverre stimuleert of ondersteunt de provincie vergelijkbare initiatieven in Zuid-Holland om de efficiëntie van het stroomnet te verbeteren?*

Antwoord

Provincie werkt o.a. met het “Stimuleringsprogramma energiehubs” actief mee aan het verbeteren van de efficiëntie van het stroomnet in samenwerking met bedrijven, gemeenten en andere stakeholders. Voor deze aanpak verwijzen we naar de onlangs door GS vastgestelde uitvoeringsagenda (zie GS brief pzh-2025-869530137). Hierbij wordt gezamenlijk gewerkt aan het energiedelen achter de transformator om het elektriciteitsnet efficiënter te benutten. Onlangs is in gemeente Westland het initiatief Honderdland gestart ([Bedrijven bundelen krachten voor duurzame energievoorziening Honderdland](#)). Daarnaast zijn veel initiatieven in ontwikkeling, welke ondersteund worden door de provinciale energie regisseurs. Bij de provincie zijn meer dan 100 van dergelijke energiehubs-initiatieven in Zuid-Holland bekend.

Ook in het Havenindustriële complex wordt gewerkt aan efficiënter benutten, het zg. Starlings project. [Pilot uitwisseling energiestromen tussen bedrijven in industriecluster Rotterdam | Port of Rotterdam](#)

5. *De extra capaciteit zal naar verwachting evenredig over Nederland worden verdeeld. Is de provincie in gesprek met TenneT over deze verdeling, en hoe verwacht zij dat deze capaciteit verdeeld wordt over de verschillende regio's binnen Zuid-Holland?*

Antwoord

Deze capaciteit is niet evenredig verdeeld. TenneT heeft de capaciteit berekend welke reestruimte er waar nog beschikbaar is in het hoogspanningsnet voor dit type contract. Voor provincie Zuid-Holland betreft dit 800 MW, waarvan 200 MW in de Haven van Rotterdam (www.tennet.eu/TDTR). Op verdeling hiervan wordt door TenneT niet gestuurd; dat mag ook niet gegeven de regels rondom volgorde van wachtlijsten.

6. *Welke invloed hebben deze ontwikkelingen op de ambitie om het stroomnet in Zuid-Holland uit te breiden of te versterken?*

Antwoord

Die ambitie en noodzaak blijft onverminderd staan om ook partijen die niet aan de gestelde voorwaarden kunnen voldoen (zoals over voldoende flexibiliteit beschikken in hun energievraag) aan te kunnen sluiten.

7. *Wat zijn de verwachte gevolgen van een efficiënter gebruik van het bestaande net voor de betaalbaarheid van de energietransitie in Zuid-Holland?*

Antwoord

Een eerste indicatie gebaseerd op het onlangs verschenen Interdepartementaal BeleidsOnderzoek³ schakelen naar de toekomst - bekostiging energie-infrastructuur, geeft aan dat het beter benutten van het elektriciteitsnet (op land) de investeringskosten tot 22,5 miljard euro op een totale investering van 107 miljard euro tot 2040 (pagina 8) kan verlagen. Uitgaande hiervan zou een kostenreductie tot 20% behaald kunnen worden op aanleg van het elektriciteitsnet; dit vraagt wel investeringen door andere partijen voor o.a. energiemangement- en opslagsystemen.

Den Haag, 27 mei 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff

³ [IBO rapport schakelen naar de toekomst](#)